

Vergaderjaar 2005–2006

29 544

Arbeidsmarktbeleid

Nr. 62

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARISSEN VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID EN VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juni 2006

In bijgevoegde brief wordt uitgebreid stil gestaan bij het RWI-advies «Huis houden op de markt» en zijn op verzoek van uw Kamer ook andere varianten die de markt voor persoonlijke dienstverlening respectievelijk de onderkant van de arbeidsmarkt kunnen stimuleren, beschouwd.¹ Tevens stellen wij u bij deze brief voor de regeling dienstverlening aan huis te introduceren waarvoor wij u nog dit jaar een wetsvoorstel willen aanbieden.

Markt voor persoonlijke dienstverlening

Het SEOR-onderzoek van 2004 over de markt voor persoonlijke dienstverlening heeft uitgewezen dat de prijs voor deelmarkten van de markt voor persoonlijke dienstverlening (uitgezonderd de kinderopvang) van doorslaggevende betekenis is voor de ontwikkeling van een witte formele markt voor persoonlijke diensten; de prijs op de zwarte markt is substantieel lager dan de prijs op de witte markt. Volgens SEOR kunnen alleen beleidsopties die de kosten voor de opdrachtgever *fors* laten dalen en/of de prijs van aanbieders *fors* laten zakken (onder de zwarte prijs), een bijdrage leveren aan het witten van de markt en het vergroten van de witte werkgelegenheid.

Ook het Centraal Planbureau is in een eerdere fase gevraagd beleidsopties gericht op versterking van de markt voor persoonlijke dienstverlening uit te werken. Het CPB komt tot met SEOR vergelijkbare conclusies. Volgens het CPB zijn er weinig mogelijkheden aanwezig voor welvaartsverhogende ingrepen door de overheid in de prijsvorming op de markt voor persoonlijke dienstverlening. De informele dienstverlening legt een prijsbodem in de markt.

Zwart werk is in de persoonlijke dienstverlening moeilijk tegen te gaan, omdat de persoonlijke dienstverlening in of om het huis van de opdrachtgever plaatsvindt. Door de Wet op het binnentreden is het juridisch onmogelijk om in het huis te controleren. Ook praktisch zijn controles op dien-

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

sten verricht in het huishouden van particulieren onmogelijk (er is namelijk niet aan te tonen dat de diensten vaker worden verricht of dat er hoe dan ook diensten worden verricht en of een en ander ertoe leidt dat geen of te weinig belasting wordt betaald). De opsporing van zwart werk in de persoonlijke dienstverlening is daarmee vrijwel onmogelijk. Wel geldt dat als gevolg van de Wet werk en bijstand (WWB) de controle op bijverdienen in het algemeen door uitkeringsontvangers is geïntensiveerd (hoewel ook in dit kader binnentreden zonder verdenking niet mogelijk is). Bijna 50% van alle gemeenten is een strenger maatregelenbesluit (sancties) gaan voeren sinds de inwerkingtreding van de WWB.

Het kabinet is van mening dat zwart werk hoogst onwenselijk is en dat het niet te rechtvaardigen is dat bepaalde burgers geen bijdrage leveren, maar wel aanspraak maken op de arrangementen van de verzorgingsstaat. Het kabinet realiseert zich voorts dat er in een sociale verzorgingsstaat altijd een spanning bestaat tussen wit en zwart werk. Bovendien leidt zwart werk tot concurrentievervalsing op de markt voor persoonlijke dienstverlening. Legalisering van zwart werk zou dit verergeren. Het openen van een domein van onbelaste betaalde marktactiviteiten kan een aanzuigende werking hebben op activiteiten die wel belast zijn. De overheid kan de concurrentievervalsing alleen tegengaan door de prijs van persoonlijke diensten kunstmatig (via overheidssteun) te verlagen tot in ieder geval het zwarte prijsniveau of lager. Als aan betrokkenen extra administratieve verplichtingen worden opgelegd, zal dezelfde prijs niet voldoende prikkel zijn. Administratieve lasten werken immers kostprijsverhogend en creëren overigens ook nieuwe handhavingen ontwikkelingsvraagstukken. Bovendien worden personen die zich nu wel aan de regels houden (wit werken) gesubsidieerd terwijl daar blijkbaar geen aanleiding toe is. De prijs van een dergelijke subsidie staat niet in verhouding tot de -onzekere opbrengst (werkgelegenheid, omzetting zwart naar wit en extra tijd voor midden- en hogere inkomens).

Stimulering van de markt voor persoonlijke dienstverlening: introductie «Regeling dienstverlening aan huis»

Het kabinet zal op de volgende manieren de markt voor persoonlijke diensten stimuleren:

1. De huishoudhulpregeling wordt omgevormd tot de «*regeling dienstverlening aan huis*»:
 - a. De huishoudhulpregeling kent een 2-dagen-grens, in de regeling dienstverlening aan huis wordt een 3-dagen-grens geïntroduceerd. Deze grens houdt in dat een particulier iemand drie dagen in de week in of om zijn huis diensten kan laten verrichten, zonder administratieve verplichtingen. De opdrachtgever hoeft geen loonbelasting in te houden of premies te betalen.
 - b. De regeling dienstverlening aan huis ziet ook andere diensten dan huishouden. Te denken valt aan tuinonderhoud, oppasdiensten en huisdierenservices.
2. Het ministerie van SZW en de Belastingdienst zullen naar aanleiding van de introductie van de regeling dienstverlening aan huis een grote publiciteitscampagne opzetten. In deze introductiecampagne zullen de diverse mogelijkheden van deze brede en ruime regeling uitgebreid worden toegelicht, zodat iedereen die hiervoor in aanmerking komt er gebruik van kan maken.
3. Het ministerie van SZW zal de uitzendbranche benaderen om vast te stellen of deze een belangrijke (makelaars)rol zou kunnen vervullen op de markt voor persoonlijke dienstverlening
4. Het CWI is bereid activiteiten ten behoeve van ondernemerschap en franchising in de markt voor persoonlijke dienstverlening en aan de

onderkant van de arbeidsmarkt te verrichten. SZW zal het CWI vragen deze activiteiten in gang te zetten.

Daarnaast zal het kabinet generieke mogelijkheden voor de onderkant van de arbeidsmarkt bezien:

5. Het kabinet zal bij de beoordeling van de voorstellen van de SER over de personenkring werknemersverzekeringen bezien of er mogelijkheden zijn voor de onderkant van de arbeidsmarkt waar ook de markt voor persoonlijke dienstverlening van profiteert.
6. Het kabinet zal bij de augustusbesluitvorming bezien of de ruimte voor lastenverlichting burgers mede kan worden ingezet om de onderkant van de arbeidsmarkt te bereiken.

De onderkant van de arbeidsmarkt

In bijgevoegde brief komt de onderkant van de arbeidsmarkt uitgebreid aan bod. Er zijn door het kabinet diverse maatregelen ingezet waarvan de onderkant van de arbeidsmarkt profiteert. Veel maatregelen hebben betrekking op onderwijs en voortijdige schooluitval. Daarnaast is fors geïnvesteerd in (tot de markt voor persoonlijke dienstverlening behorende sector) kinderopvang.

Scholing/onderwijs en vermindering van voortijdige schooluitval zijn belangrijk omdat mensen met een hoger opleidingsniveau minder snel aangewezen zullen zijn op on- en laaggeschoolde werkgelegenheid. Bovendien leidt scholing van werknemers ertoe dat een deel van hen kan doorstromen naar hogere functieniveaus. Door deze «trek in de schoorsteen» kunnen aan de onderkant van de arbeidsmarkt on- en laaggeschoolde banen vrijkomen. Daarnaast leidt ook de aantrekkende economie tot meer banen voor laagopgeleiden.

Het kabinet is van mening dat met het huidige arbeidsmarktbeleid de beste resultaten worden bereikt. Het gaat hierbij om generiek beleid enerzijds en -via de Wet werk en bijstand- maatwerk in het arbeidsmarkt-/reintegratiebeleid op lokaal niveau anderzijds.

Generiek beleid is nodig omdat meer groepen gelijktijdig dezelfde arbeidsbelemmerende factoren ervaren. Lokaal beleid is nodig omdat op dit niveau de behoefte van de cliënt effectiever en daardoor goedkoper kan worden ingevuld.

Resumerend is het kabinet van oordeel dat de inzet van beleidsmaatregelen voor de onderkant van de arbeidsmarkt effectiever zijn om welvaartswinst te bereiken dan beleidsmaatregelen specifiek gericht op stimulering van de markt voor persoonlijke dienstverlening. Daarbij geldt dat van eventuele welvaartswinst aan de onderkant van de arbeidsmarkt ook de markt voor persoonlijke dienstverlening profiteert. De nieuwe, brede en ruime, regeling dienstverlening aan huis biedt hier eveneens extra kansen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
H. A. L. van Hoof

De Staatssecretaris van Financiën,
J. G. Wijn